

ESPAI D'OPINIONS**Nº128**
Febrer 2012**Marián Suárez****Professora****LA POBRESA COM A SÍMPTOMA**

La cruesa de les notícies sobre la crisi pot acabar per anestesiar-nos. L'anestèsia pot venir com a conseqüència de la saturació o com simple estratègia inconscient de supervivència davant la intensitat del dolor. Alerta amb la indiferència perquè paralitza.

Fa uns dies ens colpejava el contingut de l'informe de l'EAPN (Xarxa de la lluita contra la pobresa i l'exclusió social) sobre l'evolució de la pobresa entre els anys 2009 i 2010 a Espanya. La foto fixa de l'informe ens diu que el 25.8% de la població de les Illes Balears, al 2010, era pobre, gairebé 20.000 persones més que un any abans. Són aquestes xifres un efecte més de la crisi? Quina ha estat l'evolució de la pobresa els darrers anys?.

Segons l'estudi "Les condicions de la vida de la població pobre de l'Arxipèlag Balear" de la Fundació FOESSA, a l'any 1991, hi havia a les Illes Balears 139.760 persones pobres, les quals representaven el 18.3% del total de la població i situava a la nostra comunitat gairebé tres punts per sota de la mitjana estatal. Així mateix, aquest percentatge suposava una millora de 4 punts respecte de 1981. Ens trobem que, dinou anys després, estam per damunt de la mitjana estatal i les persones que viuen en condicions de pobresa han augmentat un 54.9%, arribant a la xifra de 216.574.

També resulta molt clarificador l'article del Centre de Recerca Econòmica, "2010, 10x10, una mirada endavant", on es fa un resum de la dècada 2000-10 des del punt de vista econòmic i social de la nostra comunitat. Diu l'autor que, al llarg d'aquests anys "...la desigualtat de renda s'ha fet palesa en la progressiva concentració d'ingressos en el segment poblacional més afavorit...la proporció de renda aglutinada pel cinc per cent de la població amb els ingressos més elevats s'havia incrementat..." i, alhora, es produïa "...l'augment del percentatge de població que es troba sota el llindar de la pobresa".

És a dir, a les Illes Balears ens estan empobrint des de fa dues dècades. Per tant, la crisi el que està fent és accelerar i agreujar aquest procés.

Aquest panorama ens convida, o, més bé, ens obliga a fer un pensament. Un pensament individual, en primer lloc, perquè si 1 de cada 4 persones de les Illes Balears és pobre, això vol dir que ha augmentat de forma alarmant la nostra vulnerabilitat. La pobresa s'està tornant quotidiana, s'està "normalitzant" i afectant gent que mai s'hauria pogut imaginar que algun dia els tocaria.

Però cal també una reflexió col·lectiva. Perquè una societat i una economia que fa més rics als rics en comptes de crear riquesa, que genera desigualtats i no cohesió i que afavoreix uns pocs mentre perjudica la immensa majoria és un model que no funciona, almenys des d'un punt de vista ètic. I això sense entrar en altres consideracions com les mediambientals.

En darrer lloc, convida a un plantejament d'urgència als actuals governants. El panorama dibuixat per l'Informe de l'EAPN no recull els efectes de la crisi durant el 2011 ni les conseqüències dels retalls que s'han disparat des del triomf del Partit Popular. Uns retalls, per cert, que estan afectant més als més febles i, sobretot, als serveis essencials de l'estat del benestar que juguen un paper fonamental com a garanties de la igualtat d'oportunitats. Realment pensem que podem continuar per aquest camí? Ho acceptarem sense immutar-nos?

La pobresa ha deixat de ser un fenomen marginal per passar a formar part de les nostres vides. La magnitud de la nostra pobresa és el símptoma de què el nostre projecte col·lectiu fa aigües per tots els costats i és proporcional a la nostra incapacitat i/o manca de voluntat per actuar-hi. Això sí, sovint, resulta molt més fàcil repartir culpabilitats que assumir la corresponsabilitat que ens pertoca a cadascú i posar-nos mà a l'obra per transformar-lo.